

[Statsministeren.]

string af Varer fra andre Lande og navnlig ikke uden Bevilling, og det ærede Medlem ved lige saa godt som jeg, at vi ingen Bevilling havde til at foretage saadanne Hamstringer. Jeg forudsætter, at Forsvarsministeren i øvrigt senere vil kunne oplyse om de Forberedelser, som virkelig var gjort, enten her eller paa anden Maade, og ogsaa derunder om Værdien af den Kritik, som en Marineofficer har ment det passende at fremsætte.

Jeg forstaaer, at Det konservative Folkeparti mener at ville samle Kræfterne nu om det civile Luftværn. Jeg er ikke i Tvivl om, at man har skudt alt for meget Krudt af paa denne Sag i Utide. Der bliver jo nok Brug for Krudtet, der er endnu saa længe til Valgdagen, og hvad der er spildt i Utide, kommer jo ikke igen. Men dernæst rettede Det konservative Folkepartis Kritik sig mod den ved Loven af 1937 tilvejebragte Militærordning, som Partiet var imod, og som Partiet fremdeles anser for utilstrækkelig. Denne Fremgangsmaade er naturligvis fuldkommen forklarlig, hvorimod Kritikken over, at vi ikke havde mere at stille op end det, Loven gav, er urimelig.

Den paabegyndte Diskussion om det militære Beredskab søger sit Udgangspunkt, som jeg før sagde, i de nylig stedfundne Begivenheder, men jeg kan jo ikke se, at disse egentlig opmuntrer til at anskaffe eller at holde noget stort Militærapparat. Jeg vedkender mig den Opfattelse, at vi under internationale Forviklinger maa have en passende Styrke, og jeg mener, at denne Styrke skal være forsvarlig udstyret. Denne Styrke skal sættes ind paa Løsningen af de begrænsede Opgaver, som kan komme til at foreligge, men det kan ikke være rimeligt, at vi indretter os paa store krigsmæssige Opgavers Løsning. I den Henseende paa skønner jeg en Udtalelse af det ærede Medlem Hr. Brorsen, hvori det hed — i kort Form —, at vi hverken skal kæmpe mod store eller smaa Magter, men mod Krigen. Det er vel nok en særlig stemningsbetonet Vending, men jeg forstaaer den saadan, at det ærede Medlem mener som jeg, at vi ikke skal have en egentlig krigsmæssig Udrustning, og det var ønskeligt, om de, der taler om Sagen — og det gælder baade Partier og Militær —, vilde søge at finde Skillelinien mellem de to Arter af Beredskab: det, vi efter vore Forhold behøver, og det, de behøver, der anlægger deres Liv paa at skulle føre Krig.

Jeg ser altsaa ikke i den stedfundne internationale Konflikt eller den Afgørelse,

der fandt Sted, nogen virkelig Begrundelse for en Udvikling, der faar Karakter af Oprustning, men jeg erkender, som det ogsaa skete i en kort Radiotale den 30. September, at her er forefaldet Begivenheder, som gør det naturligt, at vi som andre drager Lære deraf. Derimod maa jeg sige om den løsevne Bemærkning fra Ingeniørforeningens Spisesal, at det var jo ikke nogen Programerklæring, det var et Svar paa en Bemærkning om at søge afhjulpel Arbejdsløsheden ved Hjælp af Soldater, og det har jo ikke noget med principielt Standpunkt til Forsvarsvæsenet at gøre. Men, som sagt, jeg mener, at vi af den alvorlige Begivenhed, som vi oplevede, bør drage Lære, men ikke blot en Lære om Oprustning eller Nedrustning. Jeg tror ikke, man med Rimelighed kan forlange, at der paa staaende Fod skal være Klarhed og Ensretning i denne Sag, i hvert Fald ikke uden foregaaende Forhandlinger om alle Ting, der griber ind over for dette Spørgsmaal. Det har derfor ogsaa siden den 30. September været min Hensigt efter de Ord, jeg dør fremsatte, at anbefale en fordomsfri Drøftelse af de forskellige Spørgsmaal, som opstaaer, naar man betragter den hele internationale Konflikt. Her tænker jeg eksempelvis paa Stillingen i Folkeforbundet, paa det nordiske Samarbejde, paa Landets militære Beredskab og paa andet, der angaar Nationens Velfærd og Nationens Interesser. Jeg haaber, at en Indbydelse til en saadan Drøftelse vil vinde Bifald hos de ansvarlige Medlemmer og Partier i Rigsdagen, og navnlig at de, der har fremsat Ønske om at faa en Forhandling alene om Militærspørgsmaalet, vil anerkende, at den nævnte Form er endnu bedre og saa rummelig, som Forholdene i Øjeblikket anviser, at den bør være.

Det ærede Medlem vil ud fra denne Betragtning forstaa, at jeg ikke havde nogen Anledning til at føre Forsvaret ind i Talen ved Rigsdagens Aabning. Og naar det ærede Medlem ligeledes har udtalt Ønske om, at skandinavisk Samarbejde skulde have været nævnt, synes det mig ogsaa lidet rimeligt. Der er gennem flere Aar indstiftet vigtige Forhandlinger mellem de nordiske Lande. Det er aldeles ikke noget hemmeligt. Der holdes jævnligt Møder i forskellige dertil udpegede Kommissioner, og der lægges af disse Planer, og i vid Udstrækning offentliggøres det, naar Møderne er holdt, og til Tider, hvad man har beskæftiget sig med; derfor forekom det mig uden nærmere Overvejelse deraf uforholdent og maaske endda upassende at nævne